

Γράφει η **Χριστίνα Μαυροπούλου**

Η Νιγηρία, η πρώην βρετανική αποικία που κέρδισε την ανεξαρτησία το 1960, είναι η μεγαλύτερη οικονομία και η μεγαλύτερη πετρελαιοπαραγωγός χώρα της αφρικανικής ηπείρου. Κι όμως από τη Δευτέρα, ιδιωτικός και δημόσιος τομέας σταδιακά «κατέβαζε ρολά» και το χάος βασίλευε στους δρόμους, εξαιτίας της έλλειψης πετρελαίου. Ακόμη και η κινητή τηλεφωνία έβαλε προσωρινό λουκέτο ενώ οι αεροπορικές εταιρείες προχώρησαν σε ανάσχεση δρομολογίων προς άλλες γειτονικές χώρες, λόγω έλλειψης ακόμη και στην κηροζίνη!

Ακόμη πιο ειρωνικό είναι ότι την Παρασκευή, παρουσία πολλών ξένων ηγετών και του αμερικανού υπουργού Εξωτερικών, **Τζον Κέρι**, αναμένεται να ορκιστεί νέος πρόεδρος της χώρας, ο **Μουχαμάντου Μπουχάρι**. Ο Μπουχάρι, είναι παλιά καρβανά και «πολύ σχετικός» με το πετρέλαιο. Υπουργός Πετρελαίου τη δεκαετία του '70 όταν έγινε και η έκρηξη της αγοράς πετρελαίου, συμμετείχε στη δημιουργία της Εθνικής Εταιρίας Πετρελαίου της Νιγηρίας-NNPC, και διατέλεσε και πρόεδρος διετία ... ως ηγέτης του πραξικοπήματος, που ανέτρεψε τον δημοκρατικά εκλεγμένο πρόεδρο **Σέχου Ουσμάν Αλιγιού Σαγκάρι** το 1983.

Κατά την παγκοσμίως συνήθη και άκρως παρελκυστική πολιτική πρακτική, ο Μπουχάρι έστρεψε τα βέλη του εναντίον του προκατόχου του **Γκουντλάκ Τζόναθαν**, ως βασικό υπεύθυνο της κρίσης με μοναδικό σκοπό «να παραδώσει χάος».

Η πραγματικότητα είναι πολύ πιο σύνθετη, ως συνήθως.

Η Νιγηρία αποτελεί την παιδική χαρά των πολυεθνικών πετρελαϊκών κολοσσών εδώ και δεκαετίες. Η διαφθορά βασιλεύει. Το Δέλτα του Νίγηρα μια από τις πλουσιότερες σε ορυκτό πλούτο περιοχές της γης, που θα μπορούσε να είναι ένας περιβαλλοντολογικός παράδεισος

έχει μετατραπεί σε κόλαση. Η συντριπτική πλειονότητα των 170 εκατομμυρίων κατοίκων της Νιγηρίας, ζουν πέρα από τα όρια της εξαθλίωσης, πολλές φορές δίχως ούτε φαγητό και παρά το γεγονός ότι η χώρα παράγει πάνω από 2 εκατομμύρια βαρέλια αργού ημερησίως. Δεν περισσεύει τίποτα από τα έσοδα από το πετρέλαιο, που είναι και ο βασικός αιμοδότης της οικονομίας. Γύρω από το πετρέλαιο έχει στηθεί κυριολεκτικά ένας χορός δισεκατομμυρίων, με ολίγους αλλά, εκλεκτούς συμμετέχοντες.

Εξάλλου, το πετρέλαιο που παράγει, στο μεγαλύτερο ποσοστό του το επανεισάγει επεξεργασμένο αφού τα περισσότερα διυλιστήρια της χώρας έχουν πάψει πια να λειτουργούν εξαιτίας της μη-συντήρησής τους. Λίγα λειτουργούν και αυτά αδυνατούν να καλύψουν τις εγχώριες ανάγκες.

Στο χορό της διαφθοράς και καταλήστευσης του πλούτου του νιγηριανού λαού, ένας εκ των βασικών παικτών είναι και η «ανεξάρτητη» ένωση εισαγωγέων, η «Independent Petroleum Marketers Association of Nigeria», η οποία ευθύνεται, τυπικά, για το χάος των τελευταίων ημερών.

Από την περασμένη Παρασκευή, κήρυξε «απεργία», απαιτώντας από τον απερχόμενο υπουργό οικονομικών την άμεση καταβολή 800 εκατομμυρίων δολαρίων, δηλαδή το «χρέος» της κυβέρνησης προς τους εισαγωγείς, κλείνοντας τις κάνουλες τροφοδοσίας των επεξεργασμένων παραγώγων του πετρελαίου προς τον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα. Τελικά, σήμερα, εισαγωγείς και απερχόμενη κυβέρνηση κατέληξαν σε συμφωνία για την καταβολή των 800 εκατομμυρίων υπό τον όρο ότι θα δημιουργηθεί μία ερευνητική επιτροπή που θα εξετάσει εάν τα χρέη του δημοσίου προς τους εισαγωγείς ισχύουν στο σύνολό τους. Βέβαια, τόσο η απεργία όσο και ο τερματισμός της ήταν αποτέλεσμα εκατέρωθεν εκβιασμών. Η απερχόμενη κυβέρνηση επέτυχε «συμφωνία» καθώς απείλησε τους εισαγωγείς ότι θα ανακαλέσει τις άδειες λειτουργίας τους όπως αποκάλυψε ο **Αχμέντ Μακάρφι**, επικεφαλής της επιτροπής οικονομικών της Γερουσίας: «Δεν τους αφήσαμε άλλη επιλογή. Είναι και αυτό μία μορφή διαπραγμάτευσης».

Το «πρόβλημα» δεν έχει λυθεί και η απεργία αυτή των εισαγωγέων ήταν ένας εκβιασμός, μία προειδοποιητική βολή προς τον Μπουχάρι και όποιον ενδιαφερόμενο, που είναι πολλοί. Όλοι γνωρίζουν ότι το μοντέλο της ασυδοσίας και της διαφθοράς, που βασιλεύει τόσα χρόνια μετά από την επιβαλλόμενη πολιτική των ξένων πολυεθνικών έχει φτάσει στο τέλος του. Η παγκόσμια καπιταλιστική κρίση είναι αυτή που επιχειρεί να βάλει το τελευταίο καρφί στο φέρετρό του μέχρι σήμερα «μοντέλου ανάπτυξης», που δεν έλεγε να πεθάνει παρά τον ορμαγδό των αποκαλύψεων εδώ και χρόνια, για τη στενή συνεργασία πετρελαϊκών

πολυεθνικών με την κυβέρνηση και το στρατό της Νιγηρίας, για την κατάπνιξη οποιουδήποτε είδους αντιδράσεων εναντίον των δραστηριοτήτων των ξένων εταιρειών. Είτε για περιβαλλοντικούς λόγους, είτε καταπίεσης δικαιωμάτων, ανθρώπινων ή εργασιακών.

Συνάμα, η τιμή του πετρελαίου παγκοσμίως είναι πολύ χαμηλή - το θέμα της τιμής του πετρελαίου, εξαιτίας συγκεκριμένης πολιτικής, κυρίως εκ μέρους της Σαουδικής Αραβίας και των χωρών του Κόλπου, έτσι κι αλλιώς εδώ και μήνες προκαλεί γεωπολιτικούς κλυδωνισμούς παγκοσμίως.

Το γεγονός αυτό έχει φέρει σε δεινή θέση την οικονομία της Νιγηρίας καθώς συνιστά σχεδόν το αποκλειστικό εξαγωγίμο προϊόν με τα έσοδα του πετρελαίου εδώ και 15 χρόνια να αποτελούν τα 2/3 του προϋπολογισμού. Ως αποτέλεσμα και τα 36 ομόσπονδα της Νιγηρίας δυσχεραίνονται στην κάλυψη των αναγκών και των πληρωμών ακόμη και των μισθών. Τα συναλλαγματικά αποθέματα της χώρας έχουν βυθιστεί κάτω από τα 30 δισεκατομμύρια δολάρια, ποσό μικρότερο από το αναγκαίο για την κάλυψη των εισαγωγών της χώρας για περίοδο πέντε μηνών. Το εθνικό νόμισμα νάιρα υποτιμάται συνεχώς.

Παράλληλα, οι «επενδύσεις» εκ μέρους των ξένων εταιριών, ύψους περίπου 100 δισεκατομμυρίων δολαρίων, λιμνάζουν σύμφωνα με στελέχη της NNPC και ξένους διπλωμάτες, εξαιτίας της «ανικανότητας» του Κοινοβουλίου, εδώ και 6 χρόνια, να προωθήσει και εγκρίνει μεταρρυθμίσεις που αφορούν τον πετρελαϊκό τομέα, όπως την εισαγωγή της κρατικής NNPC στην «αγορά» αλλά και τη ρύθμιση-έγκριση νέων συμβολαίων που αφορούν τις υποθαλάσσιες εξορύξεις, που υποτίθεται θα φέρουν πολλαπλά έσοδα στον κρατικό προϋπολογισμό μέσω των «υψηλότερων προσόδων και φόρων» από την εκμετάλλευση των εν λόγω κοιτασμάτων. Η μεγαλύτερη «αποτυχία» όμως κατά τους εταιρικούς κύκλους αφορά στην ανικανότητα εκμετάλλευσης των απέραντων αποθεμάτων φυσικού αερίου και την αντιμετώπιση της «διαφθοράς» που κατά εκτιμήσεις κοστίζει περίπου 1 δισεκατομμύριο δολάρια το χρόνο. Σύμφωνα με την έκθεση της εταιρείας συμβούλων **PricewaterhouseCoopers** (PwC) ο έλεγχος κατέδειξε ότι «μόνο για τα έτη 2013 και 2014 υπάρχουν διαρροές και δαπάνες που δεν μπορούν αιτιολογηθούν ύψους δισεκατομμυρίων δολαρίων» προτείνοντας την άμεση αναδιάρθρωση της εταιρείας.

Βασικός στόχος λοιπόν η τύχη της NNPC, της κρατικής εταιρείας υδρογονανθράκων πάνω στην οποία ουσιαστικά χτίστηκε όλο το οικοδόμημα της εγχώριας ολιγαρχίας.

Η NNPC, είναι ο βασικός ρυθμιστής της αγοράς υδρογονανθράκων, αφού συμμετέχει σε όλες τις εξορυκτικές δραστηριότητες -η μισή παραγωγή αφορά σε κοινοπραξίες με την Shell,

Total, Eni και Chevron, αν και η παραγωγή έχει μειωθεί κατά 53% την τελευταία δεκαετία ενώ η κλοπή από τους αγωγούς φτάνει τα 232.000 βαρέλια ημερησίως- διαχειρίζεται τα διυλιστήρια και το κυριότερο ρυθμίζει τους όρους και κανόνες με τους οποίους λειτουργεί η εγχώρια αγορά. Από την εξόρυξη έως τα πρατήρια βενζίνης.

Η πιο υποτιθέμενα ρηξικέλευθη πρόταση, που διατυπώνεται από τον πρώην κεντρικό τραπεζίτη Γκουντγουίν Εμεφιέλε, επιχειρηματίες και πολιτικούς στο στενό κύκλο του νέου προέδρου Μπουχάρι, αφορά στην ιδιωτικοποίηση-πώληση της NNPC και τον τερματισμό του ελέγχου και της άμεσης ανάμειξης του κράτους στο πετρελαϊκό τομέα. Ο σύμβουλος της νιγηριανής κυβέρνησης, που δεν είναι άλλος από τον πρώην βρετανό πρωθυπουργό **Τόνι Μπλερ**, προτείνει σύμφωνα με τους Financial Times, «να σπάσει το σκληρό καρύδι της NNPC μέσα στις πρώτες 100 ημέρες». Καθώς φαίνεται ο στρατηγός ε.α Μπουχάρι είναι το καταλληλότερο πρόσωπο για να υλοποιήσει τις «προτάσεις». Εξάλλου εκλέχτηκε με λάβαρο «την καταπολέμηση της διαφθοράς». Μία διαφθοράς, που ο ίδιος έθεσε τα θεμέλια.

Η απεργία των εισαγωγέων που κατόρθωσε έστω προσωρινά να βάλει λουκέτο σε μία χώρα όπως τη Νιγηρία, δείχνει ότι ο πόλεμος των συμφερόντων θα είναι αδυσώπητος και εννοείται θα συνεχίσει τη καταλήστευση και την ανθρωποφαγία του νιγηριανού λαού.

Το σκηνικό είναι ακόμη πιο σύνθετο και απειλητικό, καθώς η Νιγηρία, είναι συνάμα και θέατρο πολέμου. Ενός πολέμου του οποίου η Μπόκο Χαράμ, που έχει εισέλθει πολύ βίαια τον τελευταίο χρόνο στο προσκήνιο είναι μόλις μία εκ των πρωταγωνιστών. Και εάν κάποιος θεωρεί ότι η Νιγηρία είναι πολύ μακριά για να μας επηρεάσουν, ας αναλογιστεί ότι η Νιγηρία είναι μέλος του OPEC, 8^η μεγαλύτερη πετρελαιοπαραγωγός χώρα του κόσμου, η Ευρώπη εξακολουθεί να είναι η μεγαλύτερη αγορά εξαγωγής του πετρελαίου της, εκατομμύρια Νιγηριανοί ζουν στην Ευρώπη ενώ πρόσφατα η Μπόκο Χαράμ δήλωσε πίστη στο Ισλαμικό Κράτος-IS, πίστη που έγινε αποδεκτή φυσικά ενώ ο απερχόμενος πρόεδρος Τζόνναθαν Γκουντλάκ έχει ζητήσει στρατιωτική βοήθεια και άμεση εμπλοκή των ΗΠΑ για την αντιμετώπιση της ισλαμιστικής τρομοκρατικής απειλής...

Αν όλα αυτά που επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα άλλες χώρες, ακόμη και μακρινές, για το νιγηριανό λαό σημαίνουν θυσίες χιλιάδων ανθρώπων κάθε χρόνο. Από την πείνα ή τον υποσιτισμό, από τις επιπτώσεις της μόλυνσης λόγω της ανεξέλεγκτης εδώ και δεκαετίες δράσης των πετρελαϊκών, από τις ματσέτες ενόπλων ομάδων, από τις χατζάρες των μαχητών της Μπόκο Χαράμ, από το βομβαρδισμό θέσεων «μαχητών» από το στρατό.